

Львівський державний університет
безпеки життєдіяльності

КУЛЬТУРА ЯК ФЕНОМЕН ЛЮДСЬКОГО ДУХУ

(БАГАТОГРАННІСТЬ І НАУКОВЕ ОСМИСЛЕННЯ)

ЗБІРНИК ТЕЗ ДОПОВІДЕЙ
II МІЖНАРОДНОЇ КУРСАНТСЬКО-СТУДЕНТСЬКОЇ НАУКОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

**ДЕРЖАВНА СЛУЖБА УКРАЇНИ
З НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ**

Львівський державний університет
безпеки життєдіяльності

КУЛЬТУРА ЯК ФЕНОМЕН ЛЮДСЬКОГО ДУХУ

(БАГАТОГРАННІСТЬ І НАУКОВЕ ОСМИСЛЕННЯ)

Збірник тез доповідей II Міжнародної
курсантсько-студентської наукової конференції

14 – 15 листопада 2013 р.

Львів – 2013

«Культура як феномен людського духу (багатогранність і наукове осмислення)», II Міжнародна курсантсько-студентська наукова конференція (XI; 2013; Львів).

Збірник тез доповідей II Міжнародної курсантсько-студентської наукової конференції «Культура як феномен людського духу (багатогранність і наукове осмислення)» – Львів : ЛДУ БЖД, 2013 – 356 с.

РЕДКОЛЕГІЯ:

РАК Тарас Євгенович, кандидат технічних наук, доцент
ЛАБАЧ Марта Миколаївна, кандидат філологічних наук, доцент
КУЛЬЧИЦЬКА Марина Орестівна, кандидат філологічних наук, доцент
ШЕЛЮХ Ольга Миронівна
ХЛИПАВКА Галина Григорівна
МАКОВИЧ Христина Ярківна

Збірник укладено за тезами доповідей II Міжнародної курсантсько-студентської наукової конференції «Культура як феномен людського духу (багатогранність і наукове осмислення)», 14-15 листопада 2013 року.

Матеріали друкуються українською, російською, польською та англійською мовами.

Збірник містить матеріали таких тематичних секцій:

- Секція 1* Вплив глобалізаційних та інтеграційних процесів на національні культури;
- Секція 2* Духовні аспекти формування особистості XXI ст.;
- Секція 3* Монадні особистості в культурологічному вимірі;
- Секція 4* Розмаїття й естетика культурних феноменів;
- Секція 5* Соціокультурний вимір науки;
- Секція 6* Соціум як фактор становлення і розвитку людини;
- Секція 7* Т. Шевченко у культурологічному дискурсі сучасності.

СЛОВО ДО ЧИТАЧА

Обрії культури розширюються

Цьогорічна II Міжнародна конференція «Культура як феномен людського духу (багатогранність і наукове осмислення)» відбувається в такий час, коли все більше і більше людей потребують духовного хліба, тобто, такої духовності, яка «характеризує шлях до самого себе, розкриває внутрішню безмежність людини і є ціннісним домобудівництвом особистості» (Сергій Кримський). Незважаючи на скепсис частини суспільства щодо цього, на часто не сприятливі умови для розвитку культури та інші наслідки «антисофійного» ХХ століття, духовне відродження все-таки відбувається, воно охоплює й молодь, яка, безперечно, буде тією визначальною й активною силою, що творитиме «гуманітарну ауру» й обличчя нашої Держави в майбутньому. Свідченням цього є наша конференція.

Зацікавлення молоді різними аспектами духовно-культурного розвитку суспільства, увага до мікро- і макропроблем культури, до окремих менш і більш видатних особистостей та тих чи інших феноменів культури свідчать про позитивні процеси і зрушення в суспільстві, а те, що такий масштабний форум відбувається в технічному навчальному закладі, надзвичайно показовий у цьому плані факт.

Оглядаючи матеріали, вміщені в цьому збірнику, можна потішитися з того, що зростає увага молоді до рідного слова, своїх звичаїв і традицій, а також до неординарних постатей в українському й світовому культурологічному контексті, які своєю діяльністю багатократно підтверджували первинність духовного начала його незаперечний пріоритет та першочерговість у людському суспільстві.

Учасники конференції – курсанти й студенти різних спеціальностей: як гуманітарних, так і природничих. Вони живуть у різних країнах (маємо тут представлені доповіді учасників більш, ніж із десяти країн), цікавляться різноманітними проблемами розвитку культури і, як видно з поданих матеріалів, кожен по-своєму бачать її роль у нашому глобалізованому, комп'ютеризованому світі. Спектр матеріалів, вмішених у цьому збірнику, надзвичайно широкий і вони відображають тематику 6 секцій конференції: «Соціокультурний вимір науки», «Монадні особистості в культурологічному вимірі», «Соціум як фактор становлення й розвитку людини», «Вплив глобалізації них та інтеграційних процесів на національні культури», «Розмаїття й естетика культурних феноменів», «Духовні аспекти формування особистості ХХІ століття». Зважаючи на унікальну дату в історії нашої культури – 200-річчя від Дня народження Тараса Шевченка в 2014 році – окрема секція присвячена осмисленню окремих аспектів його творчості «Т.Шевченко у культурологічному дискурсі сучасності».

II Міжнародна конференція «Культура як феномен людського духу», учасники якої так чисельно зібралися в нашому навчальному закладі, черговий раз підтвердила: духовні цінності – вічні, неперехідні, допомагають кожному, хто цього прагне, повноцінно ідентифікувати себе в світі, є тими крильми, що підносять особистість до високого неба гуманітарних цінностей, бо

Людина, нібито, не літає,

А крила має, а крила має... (Ліна Костенко).

Марта ЛАБАЧ,
завідувач кафедри українознавства ЛДУ БЖД

Оддельно необходимо выделить такую форму чрезвычайного гуманитарного сотрудничества, как участие в международных учениях. Это способствует развитию взаимодействия между спасательными ведомствами разных стран, обмену опытом, повышению квалификации работников аварийно-спасательных служб стран-участниц, совершенствованию технических возможностей, распространению информации, связанной с предупреждением и реагированием на различного рода чрезвычайные ситуации, как среди специалистов, так и населения.

Не менее важной является деятельность Республики Беларусь, направленная на оказание гуманитарной помощи населению зарубежных стран в зонах вооруженных конфликтов и пострадавшему от чрезвычайных ситуаций.

В XXI в. предстоит окончательно сломать барьеры недоверия и другие негативные проявления в области чрезвычайного гуманитарного сотрудничества. Одновременно с этим предстоит дальнейшая работа по совершенствованию взаимодействия спасательных ведомств мирового сообщества.

УДК 008:316.722

Г. ФОРД: КУЛЬТУРА МІЖОСОБИСТІСНОЇ ВЗАЄМОДІЇ ЯК ОСНОВА ЖИТТЄВОГО УСПІХУ

Царук Т.

*Наук. керівник – Кульчицька М.О., канд. філол. наук,
доцент кафедри українознавства*

Львівський державний університет безпеки життєдіяльності (м. Львів)

У суспільстві в процесі соціального життя утворюється система взаємодій особистостей. Різноманітні соціальні відносини, суб'єктами яких є окремі особи, зумовлені різноманітністю соціальних інтересів. Соціальні відносини мають об'єктивний характер, але для кожної людини вони, відображаючись у її внутрішньому світі, набувають особистісного сенсу, що виявляється в індивідуальних поведінці, почуттях, настроях та ін. Коли така взаємодія побудована на співробітництві і спрямована на реалізацію певної спільної мети, тоді й можливо досягти успіху [1].

Такий вже складний задум природи, що успіх – це умова, яку потрібно залучати, притягувати до себе, а не переслідувати. Ми досягаємо нагород і рухаємося вперед не завдяки нашій щоденній інтенсивній гонитві, а завдяки тому, якими ми стали, і саме це, зрештою, визначає наші результати. Щоб більше мати, ми спочатку повинні стати чимось більшим – така суть філософії розвитку особистості, успіху і щастя, представлена Дж. Роном [2].

Генрі Форд був надзвичайно наполегливою і успішною людиною. Особливо цікавий початок його кар'єри, коли він, героїчно долаючи матеріальні перешкоди і не досипаючи ночей, два з половиною роки розробляв свою, до сьогодні неперевершену, модель автомобіля.

Г. Форд вважав, що успішні люди вириваються вперед, використовуючи той час, який решта використовує марно³. І справді так він вирвався вперед, був талановитим винахідником і оригінальним конструктором. Г. Форд – один із засновників автомобільної промисловості США, засновник “Форд мотор компанії”. На нашу думку, він досягнув такого значного успіху у зв’язку з тим, що неординарно мислив. Свій досвід життя і спілкування з іншими людьми він узагальнив у цікавих і проникливих судженнях. Як він сам пише, його секрет успіху полягає в умінні зрозуміти точку зору іншої людини і дивитися на речі і з її і зі своєї точки зору. У кожного є свій світогляд, своє бачення «речей», коли людина може зрозуміти світоглядну позицію іншого і поєднати її зі своєю, вона починає дивитися на світ зовсім іншими очима, перед нею відкриваються нові можливості.

Строге ірландське виховання та впертість Г. Форда виявилися у такій думці: «Коли здається, що весь світ налаштований проти тебе, пам’ятай, що літак злітає проти вітру». Він був одним з небагатьох людей, які не боялися експериментувати, втілювати в життя свої ідеї, не знаючи, як на це відреагує навколишній світ.

Г. Форд досить «цікаво» ставився до людей. На його думку, тільки два стимули примушують людей працювати: спрага заробітної плати і боязнь її втратити. «Не дозволяйте жити занадто спокійно тим, хто у вас працює. Завжди чиніть протилежно до того, чого вони від вас очікують. Нехай весь час турбуються і озираються через плече» [3]. Генрі Форд добре знав «людську сутність», був кмітливим і непередбачуваним, окреслив для своїх робітників певні «межі», а працівники, своєю чергою, отримуючи непогану заробітну плату, боялися переступити ці «межі».

Форд дуже приязно ставився до людей, які працювали на його виробництві. Він увів мінімальну грошову винагороду спочатку у п’ять, а потім у шість доларів щодня. Як реформатор, він писав, що честолюбство кожного роботодавця повинне було б полягати в тому, щоб платити вищі ставки, ніж його конкуренти, а прагнення робітників – у тому, щоб практично полегшити здійснення цієї ідеї. Якщо підприємець змушує людей працювати щосили, а вони через деякий час переконуються, що не отримують за це оплати, то цілком природно, що вони знову починають працювати з прохолодою. Якщо ж вони бачать плоди своєї роботи у розрахунковій книжці, бачать там доказ того, що підвищена продуктивність означає і підвищену плату, вони навчаються розуміти, що самі входять до складу підприємства, що успіх справи залежить від них, а їх добробут від справи. На жаль, сьогодні таке ставлення до робітничого класу трапляється дуже рідко, роботодавці хочуть отримати від своїх працівників якнайбільшу продуктивність, при тому, що платять низькі заробітні плати, тобто хочуть збагатитися за рахунок своїх робітників.

³ Тут і далі цитуємо електронне джерело – збірку спогадів та мемуарів Г. Форда «Моя життя, мої досягнення» [3].

Як бачимо, Форд вмів чудово мотивувати робітників, та і як до робітників-машин він до них не ставився. Він пише з цього приводу: «Не прийнято називати службовця компаньйоном, а все ж він не хто інший, як компаньйон. Будь-яка ділова людина, якщо їй самій не впоратися з організацією своєї справи, бере собі товариша, з яким поділяє управління справами... Кожна справа, яка вимагає для її ведення більш ніж одну людину, є свого роду товариством. З того моменту, коли підприємець залучає людей на допомогу своїй справі – навіть якби це був хлопчик для посилок, – він вибирає собі компаньйона. Він сам може бути, щоправда, єдиним власником знарядь праці і єдиним господарем справи; але лише в тому випадку, якщо залишається єдиним керівником і виробником, він може претендувати на повну незалежність. Ніхто не може бути незалежним, якщо залежить від допомоги іншого. Це ставлення завжди взаємне – шеф є компаньйоном свого робітника, а робітник товаришем свого шефа; тому як про одного, так і про іншого безглуздо стверджувати, що він є єдино необхідним. Обидва необхідні» [3]. Тут ми яскраво бачимо, що Форд ставиться до робітників, як до своїх товаришів і помічників у реалізації поставлених цілей. Г. Форд створив на своїх підприємствах спеціальну службу соціологічних досліджень зі штатом 60 осіб для вивчення побуту і дозвілля своїх працівників. У цьому неважко помітити закономірність: увагу розумного капіталіста до того, що сьогодні ми називаємо людським фактором суспільного виробництва.

Завдяки людяності Форд досягнув процвітання свого підприємства. Він міг би просто скласти руки і сказати: «Ми створили справу. Тепер залишається утримати створене за собою». Та такий спосіб дії не входив у його плани. «Наші успіхи спонукали мене до нових успіхів».

Сам Г. Форд був великим ентузіастом. Його ентузіазм проявлявся в шаленому бажанні й цілеспрямованості щодо досягнення визначених цілей. Він пише, що за наявності ентузіазму ви можете досягти всього. «Ентузіазм – це блиск ваших очей, стрімкість ходи, фортеця рукоостискання, нездоланний приплив енергії і волі для втілення в життя ваших ідей. Ентузіасти, – продовжує відомий бізнесмен, – це борці. Ентузіазм – наріжний камінь всього прогресу! Тільки з ним можливий успіх. Без нього у вас є тільки можливості». Отже, ентузіазм як колись, так і тепер є однією з визначальних рис успішної людини, яка не чекає, що їй все подадуть «на тарілочці», не нарікає на життєві чи соціально-політичні труднощі, а самовіддано захоплює працює, незважаючи на різні ситуації та обставини, намагається досягти поставленої мети. Приклад успішної діяльності Г. Форда може стати свідченням сучасного ділового мислення й культури міжособистісної взаємодії на різних рівнях соціальної дійсності.

Література

1. Електронний ресурс. – Режим доступу : <http://studentam.net.ua>.
2. Рон Дж. Пять основных фрагментов мозаики жизни / пер. с англ. К. Бухарева. – Минск. ПКП «Эрбиния» 1998, – 136 с. – (Серия «Энциклопедия успеха»).
3. Форд Г. Моя жизнь, мои достижения. – Режим доступу : <http://royallib.ru>.

<i>Царук Т. Г.</i> ФОРД: КУЛЬТУРА МІЖСОБИСТІСНОЇ ВЗАЄМОДІІ ЯК ОСНОВА ЖИТТЄВОГО УСПІХУ.....	159
<i>Ткаченко К.</i> ТАТУ – КУЛЬТУРА: ПРИЧИНИ ВИНИКНЕННЯ І ФОРМИ ВИ- РАЖЕННЯ.....	162
<i>Токар В.</i> ПРАВОВА КУЛЬТУРА В УКРАЇНІ.....	164
<i>Томіленко В.</i> СПЕЦИФІКА РОЗВИТКУ МУЗИКИ ТА КІНО У КРАЇНАХ ПІВДЕННО-СХІДНОЇ АЗІЇ В ОСТАННІЙ ЧВЕРТІ ХХ–ХХІ ст.....	167

Секція 5

СОЦІОКУЛЬТУРНИЙ ВИМІР НАУКИ

<i>Kulyasa Kh.</i> CULTURAL HEGEMONY, BIG-SCREEN PROPAGANDA AND SPECTACLES OF TERROR: HOW HOLLYWOOD IS REDEFINING ITSELF AS A TOOL OF AMERICAN FOREIGN POLICY.....	170
<i>Войтович В.</i> ОСОБЛИВОСТІ СУЧАСНОГО НАУКОВОГО ЗНАННЯ.....	173
<i>Бурковецька Н.</i> ЮВЕНАЛЬНА ЮСТИЦІЯ – ОБГРУНТОВАНІ ПОБОЮ- ВАННЯ.....	175
<i>Горностяев А.</i> ПРИНЦИПЫ И НАПРАВЛЕНИЯ ФОРМИРОВАНИЯ КУЛЬТУРЫ БЕЗОПАСНОЙ ЖИЗНЕДЕЯТЕЛЬНОСТИ.....	177
<i>Гринюк О.</i> ГАЛЕРЕЯ ЕТНОПСИХОЛОГІЧНИХ ПОРТРЕТІВ ЖІНОК ГАЛИЧИНИ У ТВОРЧОМУ ДОРОБКУ ЛЕОПОЛЬДА ФОН ЗАХЕРА- МАЗОХА.....	179
<i>Дацишин І.</i> ЩАСТЯ: МОРАЛЬНА КАТЕГОРІЯ, СУПЕРЕЧЛИВИЙ ФЕ- НОМЕН, ЛЮДСЬКА ПОТРЕБА.....	182
<i>Драч К.Л.</i> ФЕНОМЕН НЕМОЖЛИВОГО В ТРАКТУВАННІ МІЧЮ КАЙКУ	185
<i>Дятел Н.</i> НОБЕЛІВСЬКІ ЛАУРЕАТИ І УКРАЇНА.....	188
<i>Земан О.</i> ГЕНДЕРНА ПОЛІТИКА В УКРАЇНІ.....	191
<i>Зюбенко О.</i> ПРОСТИТУЦІЯ ЯК СОЦІОКУЛЬТУРНИЙ ФЕНОМЕН АН- ТИЧНОСТІ.....	193
<i>Кинюка У.</i> КУЛЬТУРА СПРИЙМАННЯ ПУБЛІЧНОГО ВИСТУПУ.....	196